

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Neveléstudományi intézet

Szakdidaktikai Tanszék

**Közoktatási vezető és pedagógus-szakvizsga
szakirányú továbbképzés**

Játszani is engedd!

Múzeumpedagógiai foglalkozások vizsgálata

Belső konzulens: Dr. Schlichter -Takács Anett
adjunktus

Belső konzulens
intézete/tanszéke: Neveléstudományi Intézet
Szakdidaktikai Tanszék

Készítette: Havancsák Hajnalka

Kaposvár
2024

Szakedolgozatom kutatási témája a múzeumpedagógiai foglalkozások hatékonyságának vizsgálata a tanórával szemben, fejlesztő iskolai környezetben. Dolgozatom első részében röviden bemutattam a múzeumpedagógia történetét, kialakulását, céljait, funkcióit, módszereit, a múzeumi tanulás jellemzőit, hatékonyságát, a különböző pedagógiai elméletek megvalósulását a múzeumi környezetben.

A szakdolgozat második részében egy soproni Fejlesztő Iskola diákjaival megvalósított múzeumpedagógiai programsorozat elemeit, eredményeit mutatom be.

Az iskola tanulói különleges bánásmódot igénylő, beilleszkedési, tanulási, magatartásproblémával küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek. Ezen diákok számára az utolsó esély a Fejlesztő Iskola, szinte mindegyikük túlkoros, lemorzsolódott, viselkedésük miatt a közösség előző iskolájukban nem fogadta be őket, nehezen kezelhetőek, többen agresszívek, vagy túlságosan zárkóztak, hiperaktívak, nagyobb létszámú osztályokba nem beilleszthetők, mert viselkedésükkel zavarják a tanóra menetét. A Fejlesztő Iskolát a Tankerület jelölte ki számukra utolsó lehetőségként az általános iskolai bizonyítvány megszerzésére. Az Iskola feladata a hozzájuk irányított tanulók tanítása, nevelése, fejlesztése, felzárkóztatása, pályaválasztásuk segítése.

A kiválasztott diákokkal két múzeumpedagógiai foglalkozáson és egy általam (néprajz szakos bölcsészként) vezetett iskolai-múzeumpedagógiai foglalkozáson vettünk részt, melynek kapcsán a foglalkozások hatékonyságát vizsgáltam elsősorban a tudáselsajátítás kapcsán.

A három múzeumi foglalkozás előtt minden reggel a diákok az iskolába érkeztek, a szokott időpontban. A tanulók előzetes tudását minden múzeumpedagógiai foglalkozás előtt felmértük kollégáimmal, rövid tesztek segítségével. Minden előzetes ismeretátadást mellőzve voltunk kíváncsiak a tanulók ismereteire az adott témában.

A tudásmérő tesztek mindhárom foglalkozás esetében igazolják, hogy a Fejlesztő Iskola tanulói az adott ismereteket nagyobb mértékben sajátították el a múzeumpedagógiai foglalkozások alkalmával, mint egy átlagos, megszokott hétköznapi tanórán, ahol a tankönyv, a munkafüzet feladatai, esetlegesen rövid videók szolgáltak segítségül az adott témában tudásuk megszerzéséhez.

A múzeumpedagógiai foglalkozások alkalmával a tanulók új viselkedési normákat sajátítanak el, élményeket szereznek, tapasztalnak, közel kerülnek a kiállított tárgyakhoz, kézbe vehetik, felpróbálhatják, kipróbálhatják a kiállítási tárgyakat, részesei lehetnek ezzel egy adott történelmi kornak, bebarangolhatják egy adott történelmi esemény útvonalát, helyszíneit.

Hatással vannak rájuk az új illatok, ízek, hangulatok. Játékos feladatok segítségével a csoportmunka módszereivel a résztvevő diákok a közösen megoldott feladatok alkalmával összekovácsolódnak, így a foglalkozásoknak csapatépítő, közösségépítő hatása is megfigyelhető.

A múzeumpedagógiai foglalkozáson részt vett tanulók különböző képességeik, készségeik is fejlődnek a foglalkozások alkalmával -kommunikációs készségük, empátiájuk, a logikájuk, a mozgásuk, a kreativitásuk, az alkotó kedvük, a problémamegoldásuk, a koncentrációjuk, a társas viselkedésük.

Az interaktív múzeumi órák kiragadják a résztvevőiket a megszokott tantermi környezetből, a tanóra anyagát egy új helyszínen sajátítják el a diákok.

A szerzett élmények, tapasztalatok, a kézműves foglalkozásokon általuk készített, hazavihető tárgyak egy később is könnyebben felidézhető, mélyebb ismeretet, tudást adnak a múzeumi tanórán részt vevő gyermekeknek.

Az élményközpontú, interaktív múzeumpedagógiai foglalkozások segítik, támogatják színesebbé teszik az iskolai tananyag elsajátítását, egy életre szóló felejthetetlen élményt nyújtanak a tanulóknak egy, a hagyományos tantermi órától eltérő tanórán.